Ба Шурои диссертатсионии 6D. КОА-100
назди Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ
ва соҳибкории Тоҷикистон (Суроға: 734055,
ш. Душанбе, х. Борбад 48/5

Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Ҳалимов Парвиз Абдувакилович дар мавзӯи «Такмилдиҳии нақшаи ҳисобҳои муҳосибӣ вобаста ба талаботи низоми идоракунӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2.18 – Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит пешниҳод шудааст

Мубрамии мавзуи таҳқиқот. Дар шароити муосири рушди иқтисодиёт, таҳкими муносибатҳои бозорӣ ва рақамикунонии равандҳои идоракунӣ масъалаи баланд бардоштани самаранокии низоми баҳисобгирии муҳосибӣ ва таъмини роҳбарияти субъектҳои хоҷагидор бо иттилооти дақиқу саривақтӣ аҳаммияти махсус пайдо менамояд. Баҳисобгирии муҳосибӣ ҳамчун яке аз унсурҳои асосии низоми иттилоотии идоракунӣ на танҳо барои инъикоси амалиёти хоҷагидорӣ, балки барои таҳлили вазъи молиявӣ, банақшагирӣ, назорат ва қабули қарорҳои идоракунӣ заминаи муҳим фароҳам меорад.

Аз ин лиҳоз, мавзӯи диссертатсияи Ҳалимов Парвиз Абдувакилович дар мавриди такмилдиҳии нақшаи ҳисобҳои муҳосибӣ вобаста ба талаботи низоми идоракунӣ мубрам буда, дорои аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ мебошад. Зарурати мутобиқ намудани нақшаи ҳисобҳои муҳосибӣ ба эҳтиёҷоти иттилоотии роҳбарияти субъектҳои хоҷагидор яке аз масъалаҳои муҳими такмили низоми баҳисобгирии муҳосибӣ ба ҳисоб меравад.

Аз омӯзиши автореферати диссертатсия бармеояд, ки муаллиф масъалаҳои назариявӣ, методологӣ ва амалии ташаккул ва истифодаи нақшаи ҳисобҳои муҳосибиро мавриди таҳқиқ қарор додааст. Диққати махсус ба муайян намудани нақши нақшаи ҳисобҳо дар ташкили низоми иттилоотии идоракунӣ, омӯзиши хусусиятҳои тасниф ва гурӯҳбандии ҳисобҳо, инчунин ҷустуҷӯи роҳҳои такмили сохтор ва мазмуни он равона карда шудааст.

Яке аз ҷанбаҳои муҳими таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки муаллиф масъалаи нақшаи ҳисобҳои муҳосибиро на танҳо ҳамчун воситаи техникии бақайдгирии амалиёти хоҷагидорӣ, балки ҳамчун унсури муҳими таъмини иттилоотии раванди идоракунӣ баррасӣ менамояд. Чунин муносибат барои баланд бардоштани сифати иттилооти муҳосибӣ ва тақвияти робитаи байни баҳисобгирӣ ва идоракунии субъектҳои иқтисодӣ аҳаммияти назаррас дорад

Мазмун ва муҳтавои автореферат нишон медиҳад, ки муаллиф ба омӯзиши масъалаҳои такмили таснифоти ҳисобҳои муҳосибӣ, таъмини мутобиқати онҳо ба хусусиятҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ва баланд бардоштани имкониятҳои истифодаи маълумоти муҳосибӣ дар қабули қарорҳои идоракунӣ таваҷҷуҳ зоҳир намудааст. Ҷанбаҳои мазкур метавонанд барои рушди методологияи баҳисобгирии муҳосибӣ ва беҳтар намудани сифати иттилооти идоракунӣ заминаи мусоид фароҳам оваранд.

Навгонии илмии таҳқиқот дар самти рушди равишҳои назариявӣ ва методии такмили нақшаи ҳисобҳои муҳосибӣ бо назардошти талаботи низоми идоракунӣ ифода меёбад. Муаллиф кӯшиш намудааст, ки робитаи байни сохтори нақшаи ҳисобҳо ва вазифаҳои идоракунии субъектҳои хоҷагидорро асоснок намуда, роҳҳои баланд бардоштани самаранокии истифодаи иттилооти муҳосибиро муайян созад.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот дар рушди асосҳои илмии ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва муайян намудани самтҳои такмили нақшаи ҳисобҳо зоҳир мегардад. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд барои ғанӣ гардонидани донишҳои назариявӣ оид ба масъалаҳои баҳисобгирии муҳосибӣ, таснифоти ҳисобҳо ва ташаккули низоми иттилоотии идоракунӣ истифода шаванд.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот дар имконияти истифодаи натиҷаҳо ва пешниҳодҳои муаллиф дар фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, такмили сиёсати баҳисобгирӣ, ташкили низоми ҳисобҳои муҳосибӣ ва баланд бардоштани самаранокии истифодаи маълумоти баҳисобгирӣ дар раванди идоракунӣ ифода меёбад. Ҳамзамон, маводи таҳқиқот метавонад ҳангоми таҳияи барномаҳои таълимӣ ва гузаронидани машғулиятҳо аз фанҳои баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит мавриди истифода қарор гирад.

Бо вуҷуди арзиши назариявӣ ва амалии таҳқиқоти анҷомдодашуда, қайд намудани баъзе масъалаҳои баҳсталаб ва пешниҳодҳои хусусияти тавсиявӣ дошта ба мақсад мувофиқ аст.

1. Дар автореферат ба масъалаҳои такмили нақшаи ҳисобҳои муҳосибӣ таваҷҷуҳи назаррас зоҳир гардидааст. Ба андешаи мо, боз ҳам муфассалтар нишон додани робитаи байни ҳисобҳои синтетикӣ ва аналитикӣ бо нишондиҳандаҳои мушаххаси ҳисоботҳои идоракунӣ метавонист аҳаммияти амалии пешниҳодҳоро баланд бардорад.

2. Дар шароити рушди технологияҳои рақамӣ масъалаи ҳамгироии нақшаи ҳисобҳои муҳосибӣ бо низомҳои иттилоотии автоматикунонидашуда аҳаммияти махсус дорад. Аз ин рӯ, тавсеаи тавсияҳои методӣ дар ин самт метавонад натиҷаҳои таҳқиқотро боз ҳам ғанӣ гардонад.

3. Ба назари мо, муқоисаи васеътари таҷрибаи истифодаи нақшаҳои ҳисобҳои муҳосибӣ дар кишварҳои алоҳида ва муайян намудани имкониятҳои мутобиқсозии таҷрибаи пешқадам ба шароити иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонист ҷанбаҳои муқоисавӣ ва амалии таҳқиқотро тақвият бахшад.

Бо вуҷуди ин, эродҳои зикршуда хусусияти тавсиявӣ дошта, ба арзёбии умумии мусбати таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд ва арзиши илмии натиҷаҳои бадастовардаро коҳиш намедиҳанд.

Дар маҷмӯъ, аз мазмун ва муҳтавои автореферат бармеояд, ки диссертатсияи Ҳалимов Парвиз Абдувакилович ба ҳалли яке аз масъалаҳои муҳими илмии соҳаи баҳисобгирии муҳосибӣ – такмили нақшаи ҳисобҳои муҳосибӣ мутобиқ ба талаботи низоми идоракунӣ бахшида шудааст. Таҳқиқот дорои аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ буда, натиҷаҳои он метавонанд дар рушди минбаъдаи низоми баҳисобгирии муҳосибӣ ва такмили таъминоти иттилоотии идоракунӣ истифода шаванд.

Хулоса: Автореферати диссертатсияи Ҳалимов Парвиз Абдувакилович дар мавзӯи «Такмилдиҳии нақшаи ҳисобҳои муҳосибӣ вобаста ба талаботи низоми идоракунӣ» ба талаботи умумии пешниҳодшаванда нисбат ба авторефератҳои диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ мувофиқат намуда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2.18 – Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит мебошад.

Номзади илмҳои иқтисодӣ,
дотсенти кафедраи баҳисобгирӣ, таҳлил
ва аудити Донишгоҳи
Славянии Россия ва Тоҷикистон **Олимов И.А.**

«28» октября соли 2026

Дурустии имзои Олимов И.А. тасдиқ менамоям:

Сардори РК ДСРТ *Л.А. Боровицкая*